

Випуск 58 «Хроніки періоду великої війни»	3
Будьте готові до вічності кожної миті. І тоді кожна мить життя буде насичена таїнством	4
У Божих руках наш захист – в УКУ освятили скульптурну композицію на площі Святої Софії-Премудрості Божої.....	6
На тимчасово окупованих територіях немає жодного католицького священника, – Глава УГКЦ	8
Зустріч іншомовних душпастирств Архиепархії Кельн.....	9
Голова єпископату ЄС: результати виборів демонструють стурбованість громадян війною в Україні	10
Папа зустрівся з родичами українських військовополонених	11
Владика Богдан взяв участь у пленарній зустрічі Ради Єпископських Конференцій Європи у Белграді	14
Святкування в Оснабрюку	16
Сестри Службениці розпочали Ювілейний рік духовного об'єднання згромадження	17
Раніше наших священників мучили комуністи, тепер – рашисти, – Глава УГКЦ у 124-й тиждень війни.....	20
Паломництво до мощей блаженної Едіґни.....	21
Владика Богдан освятив храм в Івано-Франківську	23
Під час ракетного удару по Києву постраждав пологовий будинок біля Патріаршого собору, загинули люди.....	26
«Київ сьогодні – нова відкрита рана на тілі нашого народу», – владика Богдан Дзюрах	27
Всеукраїнська Рада Церков закликає уряди усіх держав світу визнати РФ державою-терористом	28
Глава УГКЦ з єпископами відвідав рідну хату патріарха Йосифа Сліпого	29
Комунікат Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви 2024 року	31
«Ви є дуже важливою генерацією для майбутнього України», – архієпископ Кельну до українських дітей	35
«Нехай Пречиста Діва буде нашою провідницею, заступницею і покровом», – владика Богдан під час Всеукраїнської прощі у Зарваниці	36
Для української громади у Швеції представили нового душпастиря.....	38
Звільнені з полону священники УГКЦ взяли участь у прощі до Зарваниці	39
У Литві встановили та освятили пам'ятний хрест патріарху Йосифові Сліпому.....	41
Біль війни, що виливається в мистецтво – Роман Зілінко та Альбіна Ялоза	43

**Бачачи твою проти полчищ сатанинських
сміливість, всі чини ангельські з радістю пішли
вслід за тобою на битву за ім'я і славу свого
Владика, взиваючи: «Хто як Бог?»**

(з акафісту до св. Архистратига Михаїла)

Архистратиг Михаїл – скульптура роботи
Анатолія Куща, встановлена 2002 року
в Києві на Майдані Незалежності
на Печерських воротах

ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

24.02.2022 – ?

Випуск 58 «Хроніки періоду великої війни»

Автор: Александер Малаховський

БУДЬТЕ ГОТОВІ ДО ВІЧНОСТІ КОЖНОЇ МИТІ. І ТОДІ КОЖНА МИТЬ ЖИТТЯ БУДЕ НАСИЧЕНА ТАЇНСТВОМ

22.06.2024 р.

Слово президента УКУ митрополита Філадельфійської Архиепархії УГКЦ Бориса Ґудзяка до випусників УКУ:

- Уже 30 наших близьких зі спільноти УКУ за ці 2,5 роки віддали своє життя – щоб ми могли зустрічатися, вчитися, працювати, народжувати дітей. Щоб наша гідність і наша свобода зберігалася.
- Останні болючі втрати – смерть у Харкові студентки Катехитично-педагогічного інституту УКУ Ірини Мироненко та її 12-річної доньки Марії. Смерть на Харківському напрямку Івана Парамонова, якому не так давно вручали нагороду за моральне лідерство «Світло Справедливості». Всі наші втрати болючі. Але у Бозі вони переможні.
- Наш університет побудований на двох М – на принципах, які показують нам мученики, і на покликанні тих, які є маргіналізовані. Як іти вперед? Як наше майбутнє виглядатиме далі?

Від першого дня цей університет, наші викладачі, наше суспільство питає тебе і мене – чи ти любиш? Чи ви любите один одного? Сьогодні Христос питає вас – чи любите ви Його?

- Я бачу, як студенти УКУ і багато української молоді дорослішають через війну. Цей університет, чекаючи вас, був чи не найбільш готовою освітньою структурою до війни. Бо ми готували цей дім на наріжному камені Христа. Наші колони – мученики і маргіналізовані.

- Життя – не казка, це праця, бурі і негоди. Але ми у спільноті ці негоди духовно перемагаємо.
- Дорогі випускники, подивіться у вічі тим, хто поряд з вами. Подивіться на світло ваших душ – ми благословенні!
- Сьогодні ми не знаємо ДЕ і не знаємо до кінця З КИМ, але я сподіваюся, що після навчання в УКУ, ви краще знаєте ЯК.
- Можливо, пам'ятаєте першу нашу з вами зустріч в УКУ – парадоксально, навіть провокативно, я вам побажав, щоби навчання в цьому університеті готувало вас до вашої смерті. Ми всі помremo, але ми всі покликані жити вічно.
- Хочу побажати вам сьогодні, щоб ви були готові до вічності кожної миті. Бо тоді кожна мить життя буде насичена таїнством. Кожна мить буде відповіддю Петра і наснагою Павла. Кожна мить буде Богом благословенна.

- Ви – діти таїнства, ви є учні учителів таїнства. Будівничі цього університету вірять у вічність і прямують до неї разом із вами.

Нехай Господь породжує у ваших серцях вдячність за ці скарби, бо ви – перлини, самоцвіти. Нехай Господь вас благословить довгим життям, дітьми, служінням, плідністю, успіхами в добрі і силою духа приймати випробування і Божу волю, яка вестиме вас до правдивого щастя, душевного щастя і тихої радості.

Джерело: УКУ/ФБ

У БОЖИХ РУКАХ НАШ ЗАХИСТ – В УКУ ОСВЯТИЛИ СКУЛЬПТУРНУ КОМПОЗИЦІЮ НА ПЛОЩІ СВЯТОЇ СОФІЇ-ПРЕМУДРОСТІ БОЖОЇ

22.06.2024 р.

22 червня, у день випускних урочистостей УКУ у храмі Святої Софії-Премудрості Божої відбулася урочиста Літургія. Опісля митрополит Борис Гудзяк, архиєпископ Філадельфійський, президент УКУ очолив чин освячення скульптурної композиції на площі перед храмом.

Владика Борис Гудзяк освячує скульптуру «Прийняв»

Шість скульптур символізують шість жестів, які робить священник, промовляючи молитву на освячення Святих Дарів на Божественній Літургії св. Йоана Золотоустого: Ісус *«прийняв хліб у свої пречисті і непорочні руки, воздав хвалу і поблагословив, освятив, переломив, дав святим своїм учням кажучи...»*.

«Шість слів – Прийняв. Воздав хвалу. Благословив. Освятив. Переломив. Дав – і шість жестів – це шість етапів нашого життя, бо в Євхаристії хліб і вино перетворюються у Тіло і Кров Ісуса Христа, щоб кожен з нас жив у Христі.

**Євхаристія відбувається не для того, щоб сталося
чудо, а для того, щоб змінювалися ти і я,
щоб приймаючи Боже Тіло і Кров,
ми зміцнювалися у своїй тотожності.**

Ці 6 скульптур – 6 жестів Ісуса. Хай вони допоможуть нам утвердитися у тому, що Христос нас перетворює», – каже владика Борис Гудзяк, який є ідейним натхненником цього проекту.

Монументальну композицію з каменів створив скульптор Володимир Семків, який працював над проектом майже 9 років. Під час урочистостей владика Борис Ґудзяк вручив митцеві почесну подяку за втілення цього задуму.

Отець Назарій Мисяковський освячує скульптуру «Освятив»

Група скульптур утворює символічне просторове коло. Проходячи через руки, відчитуючи смисли, людина повертається у точку, звідки починала – двері храму.

«Головна моя ідея була в тому, щоб створити сучасну композицію на протигагу пострадянській монументальній скульптурі. Попри великий розмір самих каменів, я намагався зробити їх камерними, особистими. Хотілось надати їм загадковості, щоб лише наодинці людина могла подумати, почути себе. Для скульптора найбільшою нагородою є те, коли його твір спонукає людину зупинитись і замислитись. І коли я дивлюся, як тут затоптали траву і скільки бігає дітей навколо каменів – розумію, що задум працює», – розповів скульптор Володимир Семків.

Президент УКУ закликав усіх частіше приходити до каменів, щоб усвідомлювати своє перетворення і шукати відповіді на складні питання: «Коли ми сумніваємося, ким ми є, то наші спокуси стають складнішими, наша стійкість проявляє тріщини. А коли розуміємо, що ми є прийняті та освячені Богом, то можемо свідчити, вистояти, здолати все. Бог хоче, щоб ми стояли рівно і без страху дивилися вперед».

Джерело: [сайт УКУ](#) Скульптура «Благословив»

НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ НЕМАЄ ЖОДНОГО КАТОЛИЦЬКОГО СВЯЩЕННИКА, – Глава УГКЦ

24.06.2024 р.

На тимчасово окупованих Росією територіях Українську Греко-Католицьку Церкву фактично ліквідовано, там немає жодного греко-католицького чи римо-католицького священника, духовенство репресують.

Про це в [інтерв'ю](#) «Укрінформу» повідомив очільник Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав Шевчук.

«На окупованих територіях нашу Церкву ліквідовано. Зокрема, так званими державними актами. Наприклад, це сталося на окупованій частині Запорізької області. Заборонені там також інституції соціального служіння нашої Церкви. Наприклад, "Карітас Україна" чи така спільнота чоловіків-католиків, як "Лицарі Колумба". На окупованих територіях сьогодні фактично немає жодного католицького священника – чи греко-католицького, чи римо-католицького», – сказав Глава УГКЦ.

Однак, за його словами, УГКЦ на окупованих територіях є попри заборону, «оскільки там є наші вірні, наші люди». «Але вони позбавлені духовної опіки. Водночас на тих територіях, куди приходять Росія, [повертаються сталінські часи](#), духовенство репресують», – додав Предстоятель УГКЦ. [...]

Він також розповів про долю храмів на окупованих територіях.

«У деяких містах наші храми цілком зруйновані. Це Маріуполь, Мар'їнка, Волноваха, Лисичанськ, Сіверодонецьк. Наші храми в Мелітополі й Бердянську стоять зачинені. Нещодавно ми отримали інформацію, що захопили наш кафедральний собор у Донецьку. Коли наших священників звідти вигнали, віряни продовжували туди приходити. Храм був відкритий, люди збиралися, молилися. І це не сподобалося "владі". І в один прекрасний день наші люди прийшли й побачили, що замки поміняні, тобто людей просто викинули із їхнього храму. Те саме сталося в Луганську. Також недавно ми отримали таку звістку про село Олександрівку Скадовського району, де російська Церква захопила наш храм і перед Паскою начебто здійснили чин "освячення"», – розповів Предстоятель УГКЦ.

Додамо, окупаційна «влада» РФ оприлюднила «розпорядження» про заборону діяльності Української Греко-Католицької Церкви на тимчасово окупованій території Запорізької області. Окрім заборони діяльності УГКЦ, загарбники розпорядилися передати рухоме та нерухоме майно і земельні ділянки Церкви в розпорядження окупаційної «військово-цивільної адміністрації Запорізької області».

Джерело: [RISU](#); Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ; на світлині нині окупований та «пересвячений» храм УГКЦ в Олександрівці на Херсонщині

ЗУСТРІЧ ІНШОМОВНИХ ДУШПАСТИРСТВ АРХИЄПАРХІЇ КЕЛЬН

26.06.2024 р.

Українська молодь з парафіяльних громад Кельну та Дюссельдорфа взяла участь у молитві з представниками іншомовних душпастирств Архиепархії Кельн. Цьогорічним мотто стали слова з послання до Коринтян: *«Нехай все у вас діється в любові»* (1 Кор. 16, 14).

Центральним моментом з'їзду була Божественна Літургія, яку своїм співом супроводжували різні молодіжні спільноти. Під час Літургії також лунали прохання за мир в Україні.

Після молитви було барбекю, танці, співи та багато спілкування. На зустрічі був присутній єпископ-помічник Домінік Швадерлап, який присвятив свій час теплій розмові з українською молоддю.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

ГОЛОВА ЄПИСКОПАТУ ЄС: РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ ДЕМОНСТРУЮТЬ СТУРБОВАНІСТЬ ГРОМАДЯН ВІЙНОЮ В УКРАЇНІ

26.06.2024 р.

Громадяни Європейського Союзу хочуть, щоби політики брали активнішу участь у вирішенні міжнародних проблем, таких як війна в Україні, заявив Маріано Крочіата, голова Конференції єпископату Євросоюзу (COMECE).

За словами прелата, попри низьку явку виборців, громадяни ЄС очікують, що обрані члени спільного парламенту 27 країн відреагують на їхні нагальні проблеми – а це, зокрема, страх перед широкомасштабною війною у Європі.

«Результат [виборів] свідчить, що громадяни країн Євросоюзу переживають фазу занепокоєння, можливо, навіть, краще сказати – страху», – сказав він. Єпископ також зазначив, що [у суспільстві] панує страх війни, *«результат якої не передбачуваний і не зрозумілий»*, і виборці прагнуть більшого спокою. За його словами, громадяни ЄС очікують, що обрані чиновники «зроблять щось, щоби їхні голоси були почуті» і матимуть достатню політичну волю для того, щоби стати міжнародним суб'єктом, який працює і діє настільки активно, наскільки це можливо, у протистоянні між великими та середніми силами, які несуть відповідальність за багато речей, зокрема за війну в Україні.

Єпископ Крочіата, обраний головою COMECE на п'ятирічний термін у 2023 році, зауважив, що лише 51 % із 370 млн виборців взяли участь у виборах 7–8 червня. «Це той елемент, що сам собою ставить питання і спонукає до роздумів», – сказав він. [...]

Джерело: [CREDO](#)

ПАПА ЗУСТРІВСЯ З РОДИЧАМИ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ

26.06.2024 р.

Під час загальної аудієнції в останню середу червня Папа Франциск вислухав свідчення групи українських жінок, близькі яких, що захищали Маріуполь, отримали в Росії судові вироки, через що не потрапляють у списки на обмін. Своїм болем і сподіваннями вони також поділилися з нашою редакцією, висловлюючи надію на те, що таки зможуть обійняти сина та коханих.

«Тому що він для мене, – як остання інстанція. Мабуть, він ближче до Бога, мені здається, саме він зможе допомогти», – каже Тетяна, 24-річний єдиний син якої вже понад два роки перебуває в російському полоні, пояснюючи, чому вирішила звернутися до Папи. Схожі думки висловлюють Тамара, Алла та Віолетта, які борються за звільнення своїх чоловіків. У середу, 26 червня 2024 р., після завершення загальної аудієнції, вони представили свої історії, свій біль і сподівання Папі Францискові.

Всі ці історії об'єднує те, що йдеться про оборонців Маріуполя, які в російських судах отримали судові вироки на тривалі терміни, а то й пожиттєво, і виключені зі списків на обмін. До них не мають доступу міжнародні організації, такі як Червоний Хрест.

«У нас сто один незаконно ув'язнений саме з "Азову", і ми дуже хочемо, щоб саме за них всіх поклопотався Папа Римський, попросив, звернувся до Путіна, тому що їх пом'янути можливо лише через амністію або помилування. Вони їм там вже не потрібні, а нам потрібні, ми їх чекаємо», – додає Тетяна.

Під час зустрічі зі Святішим Отцем жінки передали йому списки, інформацію про своїх близьких, а також символічні подарунки.

ОСТАННІ ВІДОМОСТІ – ЛИШЕ З ПРЕСИ

Усі жінки розповідають, що востаннє мали зв'язок зі своїми сином та коханими ще навесні 2022 року. «Я його чула крайній раз 16 травня 2022 року, він сказав: "Не хвилюйся, все буде добре. Скоро побачимося. Будемо готуватися до справжнього весілля". Тому що ми розписані, але весілля в нас як такого не було і ми планували», – говорить Тамара, зазначаючи, що після того бачила його лише на сайтах, на яких розповідали про судовий процес, за підсумками якого чоловік отримав довічне.

«Червоний Хрест нам обіцяв, що в нас буде зв'язок з ними, але ми не отримуємо ні листів, ні дзвінків, і навіть не кажуть нам місцезнаходження. Тобто ми просто дізнаємося інформацію від тих, хто повернувся з полону, або від ЗМІ», – додає Тамара, розповівши, що дізналася, що її нареченого утримують у колонії «Северний волк» в Сибірі, тій самій, де був Навальний, що є однією з найсуворіших.

Також і Алла востаннє обійняла свого чоловіка 21 лютого 2022 року, а його голос востаннє чула 18 травня того ж року. Вона розповіла, що він отримав поранення в руку. «І після того довгий час у мене зв'язку з ним взагалі не було. 6 травня 2023 року, коли був обмін, вийшов побратим мого чоловіка, який зв'язався зі мною і сказав, що він знаходився з ним в одній камері. Я запитала його про поранену руку, а він мені сказав, що його рука гние і працює приблизно тільки на 30%. І на цьому все». Пізніше Алла бачила чоловіка на російських сайтах у новинах: восени 2023 року він отримав засуд на 24 роки, а в квітні – на 28. «З того часу я більше не знаю ні де він, ні як він, ні що з ним», – зазначає вона.

Також і Віолетта єдину інформацію про свого чоловіка отримує лише з російських телеграм-каналів. Саме в повідомленнях про процес у суді так званої ДНР, який його «засудив» до довічного ув'язнення, вона побачила, як він жахливо схуднув.

«Основне, що ускладнює його перебування в полоні, окрім всіх інших обставин, це те, що у нього є пухлина в голові, доброякісна, але все

ж таки її потрібно обстежувати кожні чотири місяці, щоб вчасно її, скажімо так, вилучити з голови», – говорить Віолетта, розповідаючи, що вони навіть не встигли пожити як сім'я, оскільки шлюб заключили дистанційно у березні 2022 року, можливість чого передбачена українським законодавством для військовослужбовців.

«Росія каже, що вони можуть повернутися додому тільки шляхом помилування або амністії від Путіна. Тому звичайним обміном наші рідні не повернуться. Єдиний шлях – впливати на Росію будь-якими способами. І Папа Римський міг би, можливо, поклопотатись про наших рідних і допомогти нам у їхньому поверненні», – додає вона.

ВЗАЄМОПІДТРИМКА, ЯКА ДОДАЄ СИЛ

Відповідаючи на запитання про те, що саме допомагає їм не опускати руки та йти вперед, Тетяна зазначає, що найперше – розуміння того, що її син знає, що *«мама не буде сидіти на місці»*.

«Він мені надає сили для того, щоб боротися за нього, тому що я на свободі, а він ні. І хто як не ті, що на свободі, мають боротися за полонених. Моя велика підтримка – від цих дівчат», – додає вона, розповідаючи, що кожної неділі в Києві відбувають акції, на які приходять багато небайдужих людей, *«які дійсно надихають і дають сил боротись далі»*.

«Для нас це дуже важливо, оскільки ми розуміємо, що ми не одні, що цей біль не тільки наш, тому що ми розділяємо той самий біль, що він один на всіх. Ми розуміємо одні одних, ми можемо і поплакати, і посміятися разом, і поскаржитися один одному. Саме завдяки дівчатам ми тримаємося, і я сподіваюсь, що все ж таки вони повернуться додому», – додає Тамара.

«Ми пробуємо всі варіанти, стукаємо в усі двері, в які тільки можна. Ми намагаємося донести всі ті переживання й страждання наших рідних кожному, до кого ми приходимо на зустріч, і просимо про допомогу, – говорить Алла. — Тому що на сьогоднішній день, на жаль, ми, як рідні, безсилі в тому, щоб саме їх обміняли. А тому сьогодні знаходимося тут, щоби Папа нас почув, почув наші історії, почув про наших хлопців, зрозумів, наскільки довго вони там і через які страждання вони пройшли».

Світлана Духович, о. Тимотей Т. Коцур, ЧСВВ, [«Новини Ватикану»](#)

ВЛАДИКА БОГДАН ВЗЯВ УЧАСТЬ У ПЛЕНАРНІЙ ЗУСТРІЧІ РАДИ ЄПІСКОПСЬКИХ КОНФЕРЕНЦІЙ ЄВРОПИ У БЕЛГРАДІ

27.06.2024 р.

24–27 червня 2024 року у Белграді (Сербія) відбулась Пленарна зустріч асамблеї Ради Єпископських конференцій Європи (ССЄЕ), темою якої було: «Паломники надії. Для синодальної та місійної Церкви». Про це інформує українська редакція «VaticanNews».

Серед учасників був представник Української Греко-Католицької Церкви **владика Степан Сус**, єпископ Курії Києво-Галицького Верховного Архиепископства. За дорученням Отця і Глави Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішого Святослава єпископ брав участь у засіданнях, а також у приватних розмовах розповідав про жахіття російсько-української війни.

Також як президент комісії душпастирської соціальної опіки і економічного відділу Ради був присутній на зустрічах **владика Богдан Дзюрах**, апостольський екзарх для українців візантійського обряду у Німеччині та Скандинавії.

Рада єпископських конференцій Європи (ССЄЕ) складається з президентів європейських єпископських конференцій, що розуміються в географічному сенсі. Таким чином, вона варіюється від Португалії до Росії, загалом 33 президенти плюс шість представників помісних Церков, які не мають спеціальної єпископської конференції. На відміну від іншої подібної організації «СОМЕСЕ», її завдання – суто душпастирське, а склад оновлюється разом з оновленням президентів єпископських конференцій.

Як зазначається у підсумковому комюніке, праці розпочалися оглядом ситуації в Європі, чому допомогли доповіді голови Комісії єпископатів ЄС, Апостольського нунція при ЄС та Постійного Спостерігача Святого Престолу при Раді Європи. Далі очільники різних комісій представили свою діяльність. Із доповідями виступили єпископ Латинської Америки Мар'яно Крочіата, Президент СОМЕСЕ, архієпископ Ноель Треанор, Апостольський Нунцій при Європейському Союзі, та монсеньйор Марко Ганчі, Спостерігач Святого Престолу при Раді Європи. [...]

ЄВАНГЕЛІЗАЦІЯ В АКТУАЛЬНОМУ КОНТЕКСТІ

Кардинал Роберт Прево, Префект Дикастерії в справах єпископів, виголосив доповідь на тему «Євангелізаційний і місіонерський вимір Церкви в Європі», відправними точками якої став актуальний контекст, як от нещодавні вибори до Європарламенту та різні кризові ситуації в світі, між якими – війна в Україні та війна на Близькому Сході. Як виходець

із августиніянської чернечої родини, в світлі бачення часу, запропонованого святим Августином, він зосередився на ключовій ролі Втілення Ісуса, яке ми маємо змогу пережити в Євхаристійному богослужінні та втілюючи в щоденному житті *«спосіб любити, притаманний Ісусові Христові»*.

На думку Префекта Єпископської Дикастерії, потрібно повертатися до Воплочення, дивлячись у майбутнє у *«світлі, яке випливає з віри в Ісуса Христа, воплощеного і сяючого в серці кожної людини, яка Його приймає»*, бо *«майбутнє християнської віри – це не моя думка»*.

Знаком цієї втіленої віри є Євхаристія. Отже, *«якщо ми думаємо, що майбутнє віри зумовлене проблемою євангелізації, щоб впоратися з секуляризацією, ми не говоримо нічого поганого. Однак ми не говоримо всієї правди. Як проблема секуляризації, так і проблема атеїзму чи релятивізму не повинні бути кінцевою причиною, яка визначає наші душпастирські програми євангелізації чи реєвангелізації»*.

Кардинал закликав нас турбуватися не стільки про статистику, скільки про те, щоб *«втілювати в життя спосіб любові Ісуса Христа»*, керуючись милосердям, а не критеріями прозелітизму, бо *«майбутнє Церкви проходить не через кількість, а через милосердя і братерство»*.

Ця віра повинна бути принесена в Європу, яка не є статичною реальністю, але динамічною, визначеною також викликом міграції, яку не слід розглядати як *«соціальну проблему»*, але як *«необхідність, що вимагає справжньої відповіді в християнському дусі»*, як і *«слухання крику тих, хто страждає»*, як і *«спосіб, в який ми стикаємося з лихом війни»*.

Наступна асамблея відбудеться від 8 до 10 жовтня 2025 року в Лісабоні.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

СВЯТКУВАННЯ В ОСНАБРЮКУ

30.06.2024 р.

У неділю, 30 червня, українці в Оснабрюку святкували перший престольний празник Святих первоверховних апостолів Петра і Павла, а також відбулася особлива подія в житті дев'ятох дітей, які цього дня вперше прийняли таїнство Покаяння, а відтак урочисто приступили до Святого Причастя.

Цьому передував курс катехизації, який провадили: о. Назарій Ясіновський і катехитка Орислава Бойко. На святі також були присутні і німецькі гості: о. Тіло Вілгелм, керівник відділу персоналу в дієцезії м. Оснабрюк Дірк Маер, парох катедрального храму і довколишніх громад о. Антон Зіннінген.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

СЕСТРИ СЛУЖЕБНИЦІ РОЗПОЧАЛИ ЮВІЛЕЙНИЙ РІК ДУХОВНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ЗГРОМАДЖЕННЯ

01.07.2024 р.

2024 року Згромадження Сестер служебниць Непорочної Діви Марії відзначає 90-річчя скликання I Генеральної капітули та правового утворення трьох провінцій: матірної Європейської провінції Співстраждання Матері Божої, Провінцій святого архангела Михаїла в Бразилії та Христа Царя в Канаді.

Відкриття Ювілейного року відбулося 1 липня 2024 року в архикатедральному і митрополичому соборі Воскресіння Христового в м. Івано-Франківськ. Божественну Літургію з цієї нагоди очолив Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав у співслужінні з чисельною кількістю єпископів УГКЦ з України та всього світу.

Під час проповіді Глава Церкви зазначив, що на капітулі згромадження, яка відбулася 1934 року, «сестри вчинили пророчий жест – зняли свої обручки й переплавили їх на єдину Євхаристійну чашу, так показавши: *"Ми у Христі є єдиною родиною сестер глобальної Української Греко-Католицької Церкви"*».

«Можливо, ця подія 1934 року на десятиліття випередила єднання українців у своїй єдиній Церкві, – наголосив архиєрей. — Бо не було іншої інституції, яка була би фундаментом, основою та осердям світової української громади».

Відтак Глава УГКЦ представив присутнім Генеральну настоятельку ЗСНДМ с. Софію Лебедович:

«Сьогодні на ваші руки складаємо вдячність Богові за сестер служебниць у всьому світі, а вони, крім України, звершують служіння у Казахстані, Польщі, Словаччині, Німеччині, Боснії, Сербії, Франції, Бразилії, Америці, Канаді та Аргентині. Дякуємо за ваше служіння, бо ви є тими "нервами", які об'єднують нашу Церкву в одне єдине тіло», – промовив Блаженніший Святослав.

Сестра Софія висловила вдячність усім, хто сьогодні завітав до храму, щоб разом дякувати Господу Богові за великий дар об'єднання згромадження.

«Ми нині хочемо дякувати Господу Богові за сестер, їхню мудрість та жертвовність, за їхнє бажання бути однією родиною. А що їх тримало? Віра, любов до Церкви та свого народу. І нині ми просимо Спасителя про великий дар єдності, щоб ми зростали в ній. Зростали в щораз більшій любові до українського народу. Дякуємо Богові за вас, дорогий Блаженніший Святославе. Дякуємо за глибоке Боже слово, – сказала с. Софія, а відтак додала: — *Шукайте перше Царства Небесного. Ні про що не журіться, тільки шукайте Його справедливості. Дякуємо, ваше Блаженство, за вашу любов та підтримку, яку ми відчуваємо повсякчас*».

Опісля с. Софія Лебедович зачитала спеціальну грамоту з особливим Апостольським благословенням Папи Римського Франциска с. Христофорі Бурштин та всій спільноті Згромадження Сестер служебниць Непорочної Диви Марії Провінції співстраждання Матері Божої в Україні з нагоди 90-річчя від утворення Європейської провінції.

Довідка

Згромадження Сестер служебниць Непорочної Діви Марії було засноване 1892 року в Галичині, та до 1911 року розширилося до Канади і Бразилії. Однак через відстань і Першу світову війну зв'язок між сестрами було втрачено.

1932 року папа Пій XII затвердив нові Устави, які об'єднали згромадження і поділили його на три провінції з єдиною генеральною настоятелькою, підкреслюючи централізацію та єдність.

Завершальним етапом об'єднання згромадження стало скликання капітули у Львові 4–6 липня 1934 року, на яку з'їхалися сестри-представниці з Галичини, Канади та Бразилії і обрали Генеральну настоятельку с. Вероніку Гаргіль для всього згромадження, а також настоятельок кожної провінції.

Так, 1934 рік є роком духовного об'єднання згромадження, яке діяло на трьох різних континентах з метою його самостійного та більш кращого функціонування.

Департамент інформації УГКЦ;
світлини: [Департамент інформації](#) Івано-Франківської архієпархії УГКЦ

РАНИШЕ НАШИХ СВЯЩЕННИКІВ МУЧИЛИ КОМУНІСТИ, ТЕПЕР – РАШИСТИ, – Глава УГКЦ у 124-й тиждень війни

02.07.2024 р.

Звільнені ченці Чину Найсвятішого Ізбавителя справді начебто продовжують подвиг владики Миколая Чарнецького і наших героїв підпільної Церкви, яких мучили ті, що колись були *комуністами*, а сьогодні є *рашистами*. Про це сказав Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав у 124-й тиждень великої повномасштабної війни, – війни, яка цими днями знову принесла багато лиха, горя, страждання, крові та сліз нашої багатостраждальній Україні.

Глава УГКЦ відзначив особливу подію й особливу радість, яку пережили минулого тижня. Разом із майже 90 військовополоненими нарешті вдалося звільнити з російського ув'язнення наших ісповідників віри, страсотерпців, ієромонахів Чину Найсвятішого Ізбавителя отця Івана Левицького й отця Богдана Гелету.

«Ті емоції, які нас переповнюють, коли вдивляємося в обличчя цих героїв, можна висловити словами українського поета Олександра Олеся: "З журбою радість обнялась...". Радість, бо наші герої живі, а журба від болю, коли дивимося в їхні обличчя, коли обіймаємо цих страсотерпців і бачимо, що з ними зробили російські кати в тому жахливому ув'язненні», – сказав Блаженніший Святослав.

Предстоятель УГКЦ висловив вдячність усім, хто робив усе можливе, щоб цей день, ця довгождана мить настала:

«Хочу від власного імені та імені всієї нашої Церкви висловити вдячність Святішому Отцю Папі Францискові, який особисто брав участь у звільненні наших отців-редемптористів Богдана та Івана. Незважаючи на великі перешкоди, бо їхнє ув'язнення тривало понад півтора року, все ж таки успішними виявилися зусилля саме Ватиканської дипломатії».

Департамент інформації УГКЦ; світлини: Офіс Президента України

ПАЛОМНИЦТВО ДО МОЩЕЙ БЛАЖЕННОЇ ЕДІГНИ

06.07.2024 р.

6 липня 2024 року в Апостольському екзархаті для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії відбулась традиційна щорічна проща до м. Пух, де у місцевому храмі зберігаються мощі блаженної Едігни, яка є онучкою київського князя Ярослава Мудрого.

У храмі Святого Себастьяна паломників зустрів **о. Володимир Війтович**, адміністратор катедрального храму Покрову Пресвятої Богородиці м. Мюнхен, який очолив Божественну Літургію, а по завершенні молитви благословив людей мощами блаженної Едігни.

З духовним словом до українців звернувся у часі проповіді **о. д-р Мирослав Лопух**, який наголосив на мудрості розпізнання важливих пріоритетів у житті людини. Зокрема проповідник застановився над постаттю блаженної Едігни, яка присвятила своє життя служінню людям, яким являла через свою молитву та цілительні здібності Божу любов.

Пригадуємо, що Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав проголосив оновлений Місяцеслов УГКЦ, який був затверджений на Синоді Єпископів УГКЦ, що проходив у Римі 3–13 вересня 2023 року. «До оновленого Місяцеслова були внесені деякі святі, наприклад св. Едігна, онучка Ярослава Мудрого, що була пошанованою в латинській традиції. Вона – блаженна цілої Католицької Церкви і шанована, особливо у Німецькому екзархаті, що є частиною нашої Церкви. Тому св. Едігна тепер внесена в календар і буде популяризуватися», – прокоментував дану подію владика Андрій Хім'як, Секретар Синоду Єпископів УГКЦ.

Довідка

Блаженна Едігна – онука київського князя Ярослава Мудрого. Вона є спільною святою для України, Франції та Баварії. За легендою, не бажаючи вийти заміж за нелюба, у 1074 році Едігна вирішила втекти до Києва і, прямуючи на Схід, залишилась у баварському селі. Протягом 35 років вона жила в дуплі велетенської липи біля місцевої церкви, молилася, займалася цілительством, учила людей грамоті. Едігна відійшла у вічність у 1109 році, а у 1600 була беатифікована Церквою як блаженна.

Після її смерті з липи текла цілюща олія, але вона висохла, коли її намагалися продати за гроші. Реліквії Едігни знаходяться в скляній вітрині на лівому вівтарі у храмі Святого Себастіана. Вперше вона письмово згадується в 1347 році у документі про смерть імператора Людвіга IV, який загинув біля Пуха. У 1624 році єзуїт Маттеус Радер написав історію її життя після огляду її тіла. Паломництвом опікувався монастир у Фюрстенфельдбруку.

Стара 1000-літня липа біля церкви на цвинтарі в Пуху, як кажуть, належала Едігні. У 1970-х роках парафіяльну церкву було відремонтовано; кістки, знайдені у фундаменті вівтаря, були ідентифіковані як кістки Едігни. А кожні десять років в містечку ставиться п'єса «Edigna».

В іконографії блаженну Едігну зображують на возі з волем, або у липі. Також вона є покровителькою при захворюваннях худоби і оберігає від злодійства.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

ВЛАДИКА БОГДАН ОСВЯТИВ ХРАМ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

07.07.2024 р.

7 липня 2024 року на парафії Матері Божої Неустанної Помочі м. Івано-Франківськ відбулася урочиста подія – освячення оновленого храму та нового престолу. Святкові моління із благословення архієпископа і митрополита Івано-Франківського владика Володимира Війтишина очолив владика Богдан Дзюрах, апостольський екзарх для українців візантійського обряду в Німеччині та країнах Скандинавії, у співслужінні з владикою Михайлом Бубнієм, екзархом Одеським.

На святковій Богослужінні чисельно зібралася парафіяльна спільнота, молодь, діти й духовенство, а також представники влади. Владика Богдан Дзюрах у співслужінні із владикою Михайлом Бубнієм і священнослужителями звершив Чин освячення відреставрованого храму й новоспорудженого престолу.

Згідно з обрядом, єпископ спільно з душпастирями обмив престіл джерельною водою, добірним вином і рожевою водою, а згодом помазав його святим миром. Пізніше відбулася процесійна хода довкола святині з мощами святих.

Після цього владика Богдан заклав усередину престолу мощі блаженного священномученика Миколая Чарнецького й залив їх розплавленим воском. Пізніше жертвник вбрали в обруси, а увінчав святу трапезу кивот, де перебуває Господь наш Ісус Христос, утаєний у Пресвятій Євхаристії. Відтак єпископи помазали святим миром стіни й ікони храму усередині.

Івано-Франківська Архієпархія УГКЦ

Звертаючись до вірних із проповіддю, владика Богдан найперше роздумував над подією освячення храму й престолу: «Сьогодні ми є свідками знаменної події, яка довершується над цією святинею, проте матиме благодатний вплив на духовність кожного з нас. Освячення, оновлення храму пригадує нам наше християнське покликання до нового життя у Христі Ісусі. Бо в Хрещенні ми були освячені Святим Духом та стали храмом Святого Духа, живою святинею живого Бога. Тому й каже святий Павло: "Хіба не знаєте, що ви храм Божий, і що Дух Божий у вас перебуває? Коли хтось зруйнує храм Божий, Бог зруйнує того, бо храм Божий святий, а ним є ви" (1 Кор. 3, 16–17)».

Івано-Франківська Архієпархія УГКЦ

За словами проповідника, Чин освячення та оновлення храму нагадує нам про цю нашу унікальну гідність улюблених Божих дітей, вірних Христових учнів і живих кивотів, живих храмів Святого Духа.

«Для нас, що прагнемо бути живим храмом Бога живого, залишається важливе завдання: тривати у Божій правді й любові до кінця. Бо коли ми живемо у правді й любові, тоді це вірний знак, що Бог перебуває з нами», – зазначив єпископ.

«Оскільки над цим видимим храмом потрібен щоденний догляд і прибирання, а час від часу ґрунтовне оновлення, чуваймо і ми над власною душею. Щоденно переглядаймо стан нашого власного храму, ввечері зробімо іспит совісті і, зауваживши щось недобре чи негідне в нашій поведінці, щиро перепросімо Господа і, за потреби та можливості, наших ближніх, яких ми могли скривдити. Прибираймо наші храми щирою молитвою і сердечним жалем за гріхи, але також запалюймо в них світло живої віри та оздоблюймо їх добрими ділами чеснотливого життя», – роздумував архиєрей.

Після Богослужіння владика Богдан подякував владиці Михайлові за внесок у розбудову парафіяльної громади довкола монастиря Святого Йосифа. Згодом єпископ подякував архиєпископу і митрополиту Івано-Франківському Володимирові Війтишину за благословення очолити святковий празник на парафії Матері Божої Неустанної Помочі й звершити Чин освячення оновленого храму й нового престолу.

Також слова подяки архиєреям, духовенству й парафіяльній спільноті лунали від о. Андрія Цікала, ігумена монастиря й настоятеля парафії.

Насамкінець голова Івано-Франківської ОВА п. Світлана Онищук й міський голова Івано-Франківська п. Руслан Марцінків висловили вдячність душпастирям за розвиток парафіяльної громади.

На завершення у храмі лунала молитва за Україну.

Джерело: ukrainische-kirche.eu; ugccif.org.ua

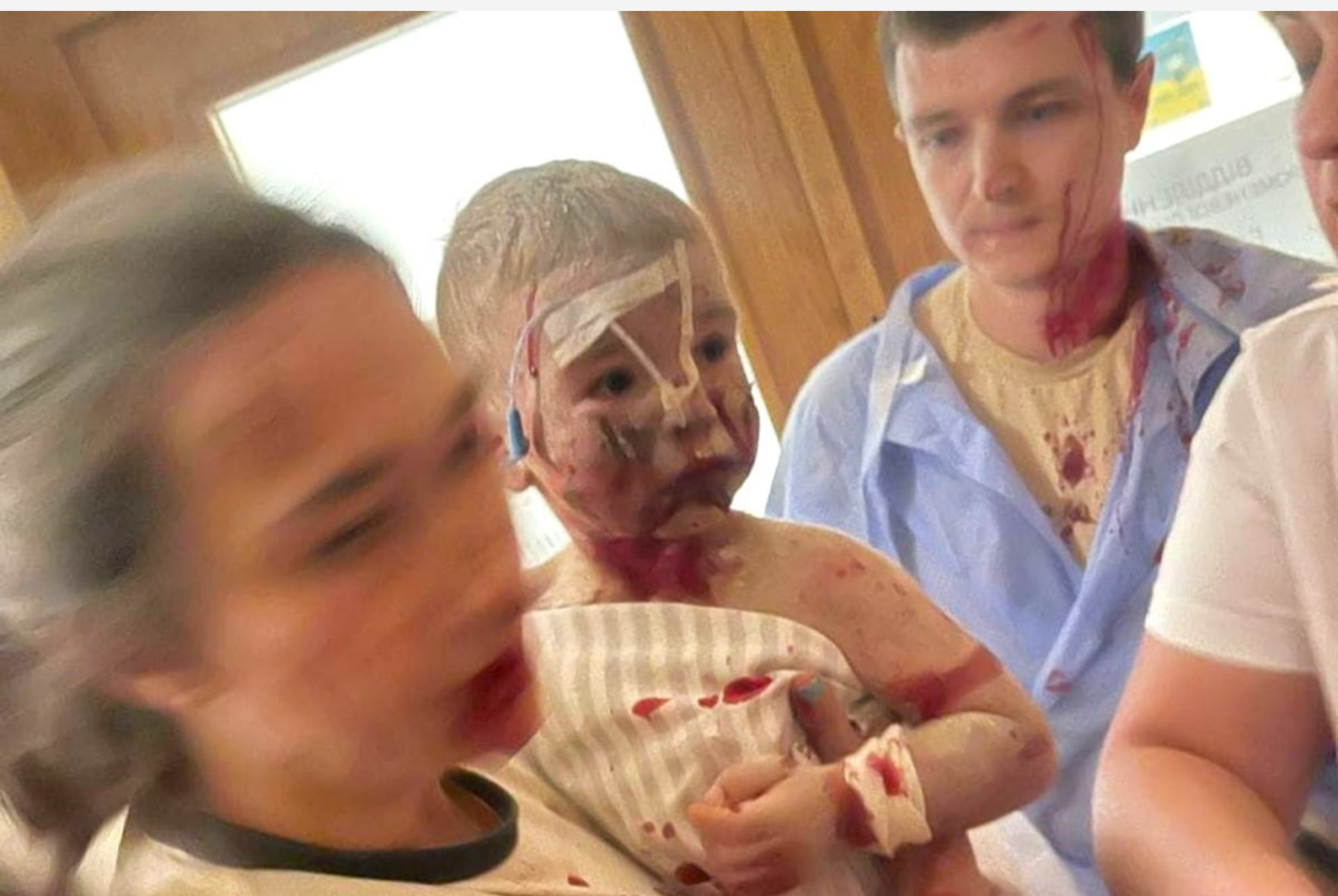
ПІД ЧАС РАКЕТНОГО УДАРУ ПО КИЄВУ ПОСТРАЖДАВ ПОЛОГОВИЙ БУДИНОК БІЛЯ ПАТРІАРШОГО СОБОРУ, ЗАГИНУЛИ ЛЮДИ

08.07.2024 р.

Під час повторної російської атаки 8 липня уламки збитих повітряних цілей упали на медичний центр у Дніпровському районі Києва неподалік Патріаршого собору Воскресіння Христового УГКЦ. Постраждав приватний пологовий «Isida». Там загинули 8 людей.

За повідомленням очільника КМВА, станом на вечір відомо про 8 загиблих та 4 травмованих у Дніпровському районі. Загалом внаслідок масованого удару країни-агресора по Києву загинули 23 людини і 63 постраждали, повідомили в Офісі генпрокурора.

Блаженніший Святослав [відреагував](#) на масований ракетний удар Росії по Україні 8 липня, назвавши його «злочином проти людяності» і «гріхом, який кличе до неба про помсту». Апелюючи до сумління усіх людей цілого світу, Патріарх закликав засудити цей злочин і зробити усе, щоб зупинити і покарати руку безжального вбивці. [...]

[Пресслужба](#) Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

«КИЇВ СЬОГОДНІ – НОВА ВІДКРИТА РАНА НА ТІЛІ НАШОГО НАРОДУ», – владика Богдан Дзюрах

08.07.2024 р.

«Господи, прийми в Свої обійми невинно убієнних усіх Твоїх синів і дочок та українських діточок!» Такими словами відреагував на ранковий ракетний обстріл України та Києва зокрема владика Богдан Дзюрах, апостольський екзарх для українців візантійського обряду у Німеччині та Скандинавії.

«Кожне зло викликає огиду, відторгнення і несприйняття. Проте, є злочини, від яких кров стигне в жилах, злочини, які волають до неба», – написав на власній сторінці у Фейсбук єпископ.

За словами єпископа, Київ сьогодні – нова відкрита рана на тілі нашого народу.

«Господи, прийми в Свої обійми невинно убієнних усіх Твоїх синів і дочок та українських діточок! Господи, зупини безумство безбожного агресора! Господи, врятуй нас з рук ворога і поблагослови нас миром!» – зазначив наприкінці свого допису владика Богдан Дзюрах.

Вранці 8 липня російські загарбники випустили по Україні 40 ракет різних типів. «Станом на 15:30 загалом в Україні внаслідок ворожої атаки загинула 31 людина, ще 125 постраждало», – йдеться у повідомленні Державної служби з надзвичайних ситуацій.

«Внаслідок ворожої атаки по столиці 21 особа загинула, 65 постраждали, 7 людей врятовано. На місцях подій залучено 372 рятувальники та 49 одиниць основної та спеціальної пожежно-рятувальної техніки», – додали згодом у Державній службі з надзвичайних ситуацій.

Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ; світлина: Богдан Кутєпов

ВСЕУКРАЇНЬСЬКА РАДА ЦЕРКОВ ЗАКЛИКАЄ УРЯДИ УСІХ ДЕРЖАВ СВІТУ ВИЗНАТИ РФ ДЕРЖАВОЮ-ТЕРОРИСТОМ

10.07.2024 р.

Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій (ВРЦіРО), до складу якої входять різні християнські Церкви, юдейська та мусульманські спільноти України, категорично засуджує терористичну атаку, яку 8 липня 2024 року Російська Федерація вчергове здійснила на українські міста, цивільну інфраструктуру, дитячі лікарні, пологовий будинок і мирних людей. Про це йдеться у [Заяві](#) Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій.

Воєнним злочином та актом особливої жорстокості та зневаги до людського життя і Бога стали цілеспрямовані ракетні удари рашистської Росії по дитячій лікарні «Охматдит», пологовому будинку та інших лікарнях. До відома широкого загалу: дитяча лікарня «Охматдит» у Києві на національному рівні є аналогом всесвітньо відомої ватиканської дитячої лікарні «Vambino Gesù» в Римі.

Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій звертається до урядів усіх держав світу, для яких людське життя, зокрема життя дітей, є справжньою цінністю та які насправді, а не декларативно шанують норми міжнародного права:

- засудити дії Російської Федерації проти України, визнавши Росію державою-терористом;
- припинити економічні відносини з Російською Федерацією, щоб не бути співучасниками у воєнних злочинах Росії проти України та геноциді українського народу;
- вжити всіх заходів, щоб зупинити агресію Росії проти України та відновити міжнародне право;
- надати Україні необхідні засоби для захисту життя, зокрема додаткові засоби протиповітряної оборони, літаки, засоби РЕБ і все необхідне для оборони і відновлення територіальної цілісності України.

ВРЦіРО вкотре закликає Всесвітню Раду Церков, Конференцію Європейських Церков та інші міжнародні міжконфесійні організації розглянути питання про притягнення до моральної та іншої відповідальності Російської Православної Церкви, яка всіляко підтримує агресію Російської Федерації проти України, розпалює міжнаціональну і міжконфесійну ворожнечу та через проповідь ідеології «русского міра» спонукає до геноциду українського народу.

«Ми розділяємо страждання, біль із сім'ями, які втратили своїх рідних і близьких та які потерпають внаслідок терористичних дій і воєнних злочинів держави-терориста Росії. Дякуємо Силам оборони України та просимо Бога благословити їхнє служіння успіхом і перемогою. Молимося за український народ і кожну людину, щоб Всевишній дав сили бути міцними духом і перемогти зло!» – зазначили представники Ради у Заяві.

Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ;
світлина: Костянтин і Влада Ліберови

ГЛАВА УГКЦ З ЄПИСКОПАМИ ВІДВІДАВ РІДНУ ХАТУ ПАТРІАРХА ЙОСИФА СЛІПОГО

10.07.2024 р.

10 липня 2024 року Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав разом із єпископами УГКЦ з України та з-за кордону, відвідав с. Заздрість на Тернопільщині. Там вони побували в родинному обійсті та Музеї патріарха Йосифа Сліпого.

Візит відбувся у 40-ву річницю відходу у вічність слуги Божого Йосифа Сліпого [упокоївся 7 вересня 1984 в Римі]. З цього приводу в каплиці Положення ризи Пречистої Діви Марії, що розташована в музеї, Блаженніший Святослав звершив Панахиду за упокій свого попередника. Молитву супроводжували співом семінаристи Тернопільської вищої духовної семінарії.

У родинному обійсті Сліпих архiereїв привітала голова Представництва Товариства Святої Софії (США) в Україні п. Данута Іванкович. Вона розповіла їм про дитячі роки Йосифа Сліпого в рідному селі, його навчання у школі та прагнення до наукової діяльності. Не оминула увагою й моменту зародження покликання до священства та спілкування з митрополитом Андреем Шептицьким.

Після цього п. Данута провела для єпископів екскурсію обійстям, розповівши про тогочасні обставини життя родини Сліпих.

Митрополит Борис Гудзяк, владика Гліб Лончина та о. Андрій Онуферко поділилися з присутніми своїми спогадами про спілкування з патріархом Йосифом у Римі після його звільнення зі сталінських таборів. Варто зазначити, що саме патріарх Йосиф висвятив владика Гліба на священника 3 липня 1977 року в монастирі Святого Теодора Студита у Гроттаферраті поблизу Риму.

На завершення візиту Блаженніший Святослав подякував п. Дануті за її «місію відкривати двері дому патріарха Йосифа для майбутніх поколінь».

[Департамент інформації УГКЦ](#)

КОМУНІКАТ СИНОДУ ЄПІСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ 2024 РОКУ

12.07.2024 р.

Комунікат Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви, який відбувся у Зарваниці 2–12 липня 2024 року Божого.

Цьогорічний Синод Єпископів Української Греко-Католицької Церкви проходив у Марійському духовному центрі в Зарваниці 2–12 липня 2024 року Божого. На Синод прибуло 50 владик УГКЦ з України та поселень, зокрема: Західної Європи, США, Канади, Бразилії, Аргентини, Австралії, а також запрошені гості з інших Церков і країн.

Синод розпочав свої діяння Молебнем до Святого Духа, який владика під проводом Отця і Глави УГКЦ Блаженнішого Святослава відслужили 2 липня в базиліці Зарваницької Матері Божої. Секретар Синоду Єпископів владика Андрій Хім'як зачитав Декрет про скликання Синоду, відтак владика урочисто внесли книгу Святого Євангелія до зали засідань.

Відкриваючи робочі засідання, Блаженніший Святослав назвав цьогорічний Синод Єпископів УГКЦ унікальним. Пояснюючи це твердження, Предстоятель Церкви зауважив, що вперше після повномасштабного вторгнення Росії в Україну Синод зібрався на рідній землі. У такий спосіб єпископи бажали виявити свою близькість з українським народом, відчути його серцебиття в цей важкий для Батьківщини час та огорнути його увагою та молитвою.

На думку Глави Церкви, присутність владик в Україні стала ще одним знаком надії на справедливий і тривалий мир та впевненості в прийдешній віднові українського народу і Держави.

До єпископів УГКЦ, які зібралися на Синоді, зі словом привітання звернувся Апостольський нунцій в Україні **архієпископ Вісвальдас Кульбокас**. У контексті головної теми цьогорічного Синоду – «Бути благовісниками надії: євангелізація в контексті війни», він звернув увагу на різні середовища, у яких Церква покликана бути знаком і благовісником надії. Передусім згадавши із вдячністю до Господа про визволення з російського полону отців редемптористів Івана Левицького та Богдана Гелети, владика Вісвальдас наголосив на важливості підтримки всіх полонених та їхніх родин. На перше місце при цьому, на його думку, потрібно поставити молитву за їхнє визволення, а також пам'ять про них і свідчення перед світом про їхні страждання. Окрім цього, як зауважив Апостольський нунцій, адресатами турботи Церкви мають стати діти, зокрема насильно депортовані до Росії, українці на тимчасово окупованих територіях, військові, родини загиблих, поранені, внутрішньо переміщені особи та шукачі притулку за кордоном. Архієпископ закликав до творчих пошуків найвідповідніших сучасних засобів євангелізації, а також до плекання живих контактів із зовнішнім світом задля свідчення правди про Україну та сприяння духовному відродженню українського суспільства.

Перед владиками УГКЦ виступили також гості, які прибули з-за кордону. Так, представник єпископату Сполучених Штатів Америки, владика Італо Дель'Оро, єпископ-помічник архидієцезії Гальвестон-Хьюстон, поділився своїми враженнями від відвідин Харкова та від зустрічей з людьми в різних куточках України. «Я побачив велику опірність українського народу темним силам зла, які приніс на вашу землю агресор. Водночас я став свідком сили надії, яка оживляє ваш народ», – сказав владика Італо, запевняючи, що в Сполучених Штатах Америки серед єпископів існує консолідована позиція щодо подальшої підтримки України, і повідомив, що понесе з нашої країни «*послання надії*» для американського суспільства. [...]

На початку синодальних засідань Глава УГКЦ виступив із програмною доповіддю. Предстоятель Церкви представив аналіз актуальної суспільно-політичної ситуації в Україні та описав найважливіші виклики, з якими сьогодні змагаються Церква та українське суспільство. Він детально розглянув душпастирський супровід тих, хто страждає від війни, наголосивши на важливості підтримки тих, хто переживає жалобу і горювання з приводу втрати найближчих. Блаженніший Святослав описав драматичний вплив, який має війна на українські родини, особливо на найбільш вразливі верстви населення, та закликав єпископів до подальших консолідованих зусиль задля підтримки українського народу в духовній та гуманітарній сферах.

Значну частину Синоду було присвячено розгляду його головної теми. За її підготовку відповідав владика Йосафат Мощич, голова Ради у справах євангелізації при Главі УГКЦ. Присутні мали нагоду розглянути питання євангелізації з різних перспектив завдяки доповідям запрошених осіб та експертів. Зокрема, кардинал Гжегож Рись, митрополит і архієпископ Лодзі (Польща), у світлі євангельських розповідей пояснив зміст і складові елементи керигми, її вплив на життя адресатів проповіді та роль мирян у євангелізаційній місії Церкви.

Владика Ігор Ісіченко представив культурно-антропологічний контекст євангелізації на сході України. Він, зокрема, описав труднощі, що виникають у пересічного віруючого, який бажає послідовно плекати і визнавати свої релігійні переконання в середовищі, позначеному наслідками секуляризації. На думку доповідача, «плекання віри передбачає і набуття

сили духу, мужності бути не як усі, відваги зараховувати себе до креативної меншості». Водночас війна, як зауважує єпископ, «парадоксальним чином сприяє такій еволюції». Владика Ігор поділився своїми думками щодо того, як Церква могла б допомогти людям долати бар'єри та перешкоди, які постають на шляху поглиблення віри. Він, наприклад, наголосив на необхідності уважно ставитися до мови богослужінь і проповіді, підкріплювати слово проповіді свідченням життя, дбати про компетентність та людську і християнську зрілість священників, покращувати інформаційне забезпечення євангелізації, показувати красу вселенськості Церкви та цінність єдності в різноманітності в лоні Церкви.

Отець Роман Дубік, співдоповідач, ознайомив слухачів із проблематикою формального (магічного) підходу до віри, традиції та обряду. Наголосивши на цінності народних звичаїв і народної побожності, він водночас застеріг перед викривленим сприйняттям релігійності, що може призвести до поширення неоязичництва в українському суспільстві, і вказав на необхідність більш ефективної євангелізації в УГКЦ задля поглиблення та передавання віри в родини і парафіяльних спільнотах.

На завершення представлення головної теми цього річного Синоду Єпископів **владика Йосафат Мощич** розповів присутнім про актуальний стан євангелізації в УГКЦ. Він наголосив на важливості особистого досвіду віри у свідченні й передаванні Христової Благовісті в сучасному світі. Описуючи роль євангелізаційних спільнот і рухів, доповідач подав один із основних критеріїв у розпізнаванні автентичності їхнього служіння: «Роль церковних рухів, шкіл, спільнот полягає в тому, щоб привести людину до Христа і жодним чином не привласнювати собі тих людей, а глибоко закоренити та інтегрувати їх у місцеву парафіяльну спільноту Церкви».

За підсумками обговорення доповідей щодо головної теми та роботи в групах Синод Єпископів прийняв низку постанов, які мають на меті оживити євангелізаційну діяльність Церкви на особистому, парафіяльному, єпархіальному та загальноцерковному рівнях. [...]

Синод Єпископів проаналізував соціальне служіння Церкви під час війни. На цю тему доповідали: владика Василь Тучапець, голова Відділу соціального служіння, та інші відповідальні особи. Зокрема, патріарший економ отець Любомир Яворський представив проекти, які від імені Церкви здійснює патріарша фундація «Мудра справа»; директорка Міжнародного благодійного фонду «Карітас Україна» Тетяна Ставнича представила напрямки діяльності Фонду і труднощі та потреби українського народу в останні місяці російської агресії; сестра Севастіяна Карвацька, ЧСВВ, повідомила єпископів про стан реалізації церковної програми для духовенства УГКЦ «Зцілення ран війни». Синодальні отці погодилися, що служіння країнам, які страждають від російської агресії, супровід найбільш уразливих верств українського суспільства, праця над зціленням ран війни і надалі будуть пріоритетними у служінні Церкви в найближчі роки та дальшій перспективі.

Продовжуючи обговорення тематики церковного служіння під час війни, Синод Єпископів УГКЦ заслухав звіт про стан військового капеланства в Україні, який представив отець Андрій Зелінський, ТІ, заступник керівника Департаменту військового капеланства Патріаршої курії. За підсумками доповіді відбулася дискусія, під час якої владика висловили свої думки та пропозиції щодо подальшого розвитку капеланського служіння УГКЦ у війську. [...]

Бажаючи належним чином вшанувати і відзначити ревне служіння священнослужителів УГКЦ, Синод Єпископів поблагословив створення в УГКЦ Ордена блаженного священномученика Омеляна Ковча та затвердив відповідний

Статут, який регулює функціонування цієї церковної нагороди. Відповідно до статутних положень, Орден встановлюється «для нагородження священнослужителів УГКЦ за видатні заслуги у священничому служінні, за непересічну душпастирську ревність, за активну позицію у справі поширення християнських цінностей у суспільстві, за здобутки в євангелізаційній і місійній діяльності Церкви, за самопожертву в благодійництві, за успіхи в екуменічному та міжрелігійному діалозі, а також за інші важливі здобутки, якими нагороджений причинився до успішного здійснення місії Церкви в сучасному світі».

Задля обміну досвідом і кращого пізнання життя УГКЦ в різних регіонах світу синодальні отці заслухали розповідь **владика Венедикта Алексійчука** про організацію та діяльність курії Чиказької єпархії святого Миколая, яку він очолює. Про діяльність і місію Українського католицького університету присутнім розповіли д-р Тарас Добко, ректор УКУ, та д-р Олег Турій, проректор із стратегічної співпраці цього церковного ЗВО. [...]

Серед інших важливих тем, які розглянув цьогорічний Синод Єпископів, були: беатифікаційний процес праведного митрополита Андрея Шептицького (представив отець Андріян Книш), діяльність «Дому Преображення» (Юрій Тарнавський та о. Василь Єсип), опіка та гідний супровід єпископа-емерита (владика Володимир Ющак).

Робочі засідання Синоду Єпископів 2024 року були переплетені молитвою та іншими богослужіннями за участю владик. День духовної обнови для синодальних отців провів кардинал Гжегож Рись, а щоденні проповіді під час Божественної Літургії виголошував отець Роман Терлецький. У неділю, 7 липня, єпископи служили в різних громадах УГКЦ, де мали нагоду зустрічатися та спілкуватися з вірними, підтримуючи їх проповіддю Божого слова та розділяючи з ними спільну молитву. Патріарх Святослав у співслужінні з кількома єпископами Синоду очолив Процу катехитів УГКЦ, яка відбулася 7 липня в Зарваниці. У суботу, 6 липня, владика спогадували пам'ять усопших архиєреїв УГКЦ, а Предстоятель Церкви на закінчення Божественної Літургії очолив Панахиду за них. У середу, 10 липня, члени Синоду Єпископів УГКЦ відвідали садибу ісповідника віри патріарха Йосифа Сліпого у с. Заздрість, де під проводом Блаженнішого Святослава відправили Панахиду за його упокій з приводу 40-х роковин його відходу у вічність у Римі та мали нагоду ближче ознайомитися з унікальними матеріалами експозиції, представленої в цьому музеї, що нею дбайливо опікується Данута Іванкович і Товариство святої Софії в США.

Наприкінці цьогорічних синодальних засідань владика затвердили тексти посинодального послання, листів до державних і церковних достойників в Україні та за кордоном, а також визначили дату й місце проведення Синоду Єпископів 2025 року.

Молитвою «Достойно є...» єпископи УГКЦ подякували Матері Божій за її опіку під час нарад і віддали під благословенну десницю Небесного Отця весь український народ, його провідників і захисників, заспівавши в соборі Зарваницької Богородиці гімн-молитву «Боже, великий, єдиний...».

Джерело: ukrainische-kirche.eu

«ВИ Є ДУЖЕ ВАЖЛИВОЮ ГЕНЕРАЦІЄЮ ДЛЯ МАЙБУТЬОГО УКРАЇНИ», – архієпископ Кельну до українських дітей

12.07.2024 р.

В свою десяту річницю від призначення на архієпископа Кельну Кардинал Вьолкі відвідав дитячий християнський табір, в якому беруть участь діти з парафіяльних громад Кельну, Дюссельдорфа і Бонну.

Під час зустрічі кардинала з наймолодшими членами української парафіяльної громади о. Геннадій Аронович представив учасників табору та розповів про укладену програму. Священник наголосив на тому, що фундаментом таборування є зустріч з Христом на щоденній Літургії, а також підкреслив важливість пошуку власного покликання та ідентичності для успішної інтеграції.

Архієпископ Кельну в свою чергу висловив солідарність з українським народом та дітьми, які були змушені покинути рідну землю через війну росії проти України. Кардинал, звертаючись до дітей, сказав, що вони є важливою генерацією для відбудови своєї рідної країни після війни в межах кордонів, визнаних міжнародною спільнотою.

Також архієпископ, відповідаючи на запитання дітей, наголосив на тому, що важливо, щоб Бог був на першому місці у житті та розповів про плекання своєї віри.

Цікавим був момент, коли єпископ Кельну розважався з дітьми, танцюючи банси та співаючи пісні, а також пригощав усіх морозивом.

Наприкінці зустрічі Архієпископ Вьолкі з усіма присутніми помолився за справедливий мир в Україні та уділив своє благословення. Діти, вручаючи поважному гостю ікону Пресвятої Богородиці та окопну свічку, просили його про молитву перед нею за мир в Україні і за всіх українських дітей.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

«Нехай Пречиста Діва буде нашою провідницею, заступницею і покровом», – владика Богдан під час Всеукраїнської прощі у Зарваниці

13.07.2024 р.

Традиційно, щорічна проща до Зарваниці цього року розпочалася ходою паломників зі свічками від парафіяльного храму Зарваниці до місця об'явлення Богородиці. Відтак на площі перед базилікою відбувся Молебень до Матері Божої, який очолив Блаженніший Святослав.

Коли ми приходимо на прощу до Зарваниці, ми усіма фібрами своєї душі відчуваємо, що над нами відкривається небо, до нас приходить наша Мати. Вона сьогодні хоче нас тут слухати, а ми так багато маємо що Їй сказати. Про це сказав Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав 13 липня під час Молебню до Богородиці, яким розпочалася Всеукраїнська проща до Марійського духовного центру «Зарваниця».

На прощу прибули єпископи УГКЦ з України та усього світу. Окрім цього, на Молебні були присутні Апостольський нунцій в Україні Вісвальдас Кульбокас, владика Віталій Кривицький, ординарій Києво-Житомирський Римо-Католицької Церкви в Україні, а також ректор великого відпустового Марійського центру в Люрді (Франція) отець Мішель Дубан.

Блаженніший Святослав звернувся до Пресвятої Богородиці з особливою молитвою за багатостраждальний український народ: «Мамо, нас болить... Нас болить біль дітей, зраних у київському "Охматдиті" і в мужньому Харкові, тих, які кричали до небес з болем на вокзалі в Краматорську і під завалами у Кривому Розі. Мамо, нас болить біль кожного українського воїна, який,

можливо, в цій хвилині зрошує своєю кров'ю широкі українські степи. Мамо, нас болить біль кожного, кого зараз катують в російських тюрмах. Їхній голос тільки Ти сьогодні чуєш. Мамо, нас болить біль наших жінок, матерів, дружин, які похиляються над мертвими тілами своїх найдорожчих. Мамо, нас болить біль дітей, які плачуть за своїм татусем, за якого щодня вмиваються сльозами у молитві перед Тобою. Мамо, нас болить доля мільйонів українців, яких сьогодні доля закинула далеко від рідної землі».

Патріарх від імені Церкви подякував кожному паломнику та паломниці, які прибули на щорічну Всеукраїнську прощу до Зарваниці.

Відтак Глава УГКЦ молитовно подякував Пречистій Діві за звільнення священників УГКЦ Богдана Гелети та Івана Левицького з російського полону: *«Ми сьогодні хочемо подякувати за наших мужніх отців-редемптористів з Бердянська, яких Вона врятувала тільки Їй знаними дорогами».*

Проповідь під час Молебню до Богородиці виголосив владика Богдан Дзюрах, апостольський екзарх у Німеччині та країнах Скандинавії. Він підкреслив, що Зарваниця – це дім Пресвятої Богородиці, де кожен знаходить розраду і підтримку Божої Матері.

«Це Вона на порозі свого дому зустрічає нас, відкриваючи свої материнські обійми. Це Вона відкриває двері свого дому, а тим домом є її Непорочне Серце», – зазначив єпископ.

Владика Богдан закликав усіх прочан до молитви за всіх, кого діткнула своїм смертельним жалом війна в Україні: *«Матір Божа покриває нас своїм омофором, приймає до Божої оселі. Ми можемо з вірою просити Її про зцілення, розраду і надію».*

Окрім цього, владика Богдан у часі проповіді наголосив на важливості любові – вірної і довготерпеливої. І Саме Матір Божа, за його словами, є прикладом такої любові: *«Вона так, як крокувала дорогами Галилеї разом за Ісусом, а потім йшла із ним аж на Голготу на зустріч Воскресінню, піде також і з нами і буде з нами кожної миті нашого життя».*

«Наш народ ще йде своєю Хресною дорогою, але Хресна дорога веде до нового життя у Бозі, – сказав на завершення апостольський екзарх. — Нехай на цій дорозі нас супроводжує Божа благодать і сила Святого Духа. Нехай Пречиста Діва буде нашою провідницею, заступницею і покровом».

Джерело: ukrainische-kirche.eu; Департамент інформації УГКЦ

ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ У ШВЕЦІЇ ПРЕДСТАВИЛИ НОВОГО ДУШПАСТИРЯ

13.07.2024 р.

13 липня 2024 року для українців, котрі мешкають у м. Гетеборґ (Göteborg), що у Швеції, та містах Бурос (Boras), Уддевалла (Uddevalla), Троллхеттан (Trollhättan), Карлстад (Karlstad) відбулося представлення нового душпастиря. Відповідно до декрету владики Богдана, апостольського екзарха для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії, адміністратором цього парафіяльного осідку призначено о. Руслана Гедза.

У цей день представники громади прибули до храму Святої Марії Магдалини, щоб спільно помолитися молебень до Пресвятої Богородиці. Після молитви о. Андрій Мельничук, декан Скандинавського протопресвітеріату, зачитав декрет про призначення та представив громаді нового священника.

Вже наступного дня, у неділю 14 липня, о. Руслан Гедз очолив Божественну Літургію для цієї парафіяльної спільноти. Окрім спільної молитви також була нагода подякувати за дотеперішнє ревне служіння для цієї громади о. Мирославу Костіву, який протягом багатьох років опікувався цією парафією, уділяючи святі Таїнства, катехизуючи дітей, проповідуючи Слово Боже та молитовно супроводжуючи вірних.

Хочемо повідомити, що відтепер у м. Гетеборґ щонеділі о 13:00 год. служитиметься Божественна Літургія для українців у храмі Св. Марії Магдалини за адресою: *Slättadammgatan 10, 417 26 Göteborg*. Крім того, завжди буде нагода приступити до Таїнства Сповіді, поспілкуватися зі священником, а також будуть проводитись катехитичні зустрічі для дітей, молоді та дорослих.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

ЗВІЛЬНЕНІ З ПОЛОНУ СВЯЩЕННИКИ УГКЦ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ПРОЩІ ДО ЗАРВАНИЦІ

14.07.2024 р.

Звільнені з російського полону отці-редемптористи Іван Левицький і Богдан Гелета взяли участь у Всеукраїнській прощі до Зарваниці. У неділю, 14 липня, вони співслужили на Архиєрейській Божественній Літургії, яку очолив Блаженніший Святослав. Спільно молилися владыки Синоду Єпископів УГКЦ з усього світу.

«Як довго наша Церква молилася за звільнення наших отців з Бердянська. І ось вони з нами! – радісно ствердив Блаженніший Святослав. — Ми справді відчуваємо сьогодні, що християнська надія не засоромить, тому що її силою є сила Божа». Про це повідомляє Департамент інформації УГКЦ.

Глава Церкви зазначив, що сьогодні відомо про щонайменше 7 000 українських військовополонених, та більше 10 000 цивільних полонених, які є ще у катівнях російських тюрем.

Він підкреслив, що сьогодні присутністю звільнених з російського полону священників УГКЦ Господь Бог посилає знак надії: «На тих руках донедавна були кайдани, але вони впали, – сказав Блаженніший Святослав. — Так само впадуть кайдани, які нам сьогодні закладає наш ворог».

Патріарх висловив шану і подяку отцям Богданові та Іванові від імені усієї Церкви, наголосивши, що вони сьогодні є знаком надії для багатьох українців:

«Дякуємо Господу Богу за те, що ви живі, що ви сьогодні разом, що ви є знаком надії для тисяч українців, – звернувся до священників Глава УГКЦ. — А мені дозвольте скласти вам слова подяки від імені вашої Матері Церкви і зробити один символічний жест – поцілувати вам руку».

Відтак Глава Церкви запросив новітніх ісповідників віри спільно уділити благословення: «Поблагословіть наш народ, щоби ваше свідoctво, ваш промінь надії став для людей пережитим досвідом, що наша надія нас не засоромить, а Воскреслий Христос є разом з нами».

Нагадуємо, священників УГКЦ, ієромонахів Згромадження Найсвятішого Ізбавителя Івана Левицького і Богдана Гелету вдалося звільнити з російського полону 28 червня 2024 року в межах 53-го обміну полоненими. Цей обмін відбувся за посередництва Апостольської Столиці. У неволі священники провели понад 1,5 року. Їх заарештували в окупованому Бердянську ще 16 листопада 2022 року. Довгий період про них не було жодної інформації.

[Пресслужба](#) Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

У ЛИТВІ ВСТАНОВИЛИ ТА ОСВЯТИЛИ ПАМ'ЯТНИЙ ХРЕСТ ПАТРІАРХУ ЙОСИФОВІ СЛІПОМУ

19.07.2024 р.

В Литві відбулося традиційне вшанування пам'яті борців за свободу Литви. Також відзначали 10-і роковини смерті монсеньйора Альфонса Сваріньскаса та 40-і роковини з дня відходу до вічності українського патріарха Йосифа Сліпого. Обидва були ув'язнені і репресовані радянською владою на Сибірі. Про це інформує пресслужба Пасторально-міграційного відділу УГКЦ.

Захід відбувся у заснованому монсеньйором партизанському парку Великого Ково (район Укмергес, поселення Відішкіу, село Кадренай).

Професорка Марія Горяча із Львівського університету прочитала лекцію на тему: «Йосиф Сліпий та Альфонсас Сварінскас – приклад духовної дружби та християнського свідчення в умовах тоталітарних переслідувань».

Душпастир для українців греко-католиків Литви, настоятель Вільнюського монастиря та храму Пресвятої Трійці у Вільнюсі о. Миколай Козелківський разом з Українською громадою Вільнюса і голова Наталею Шертвітене взяли участь у цій події.

«Дякуємо литовцям за вшанування нашого великого церковного, культурного та політичного діяча патріарха Йосифа Сліпого», – зазначив священник.

[Пресслужба](#) Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

БІЛЬ ВІЙНИ, ЩО ВИЛИВАЄТЬСЯ В МИСТЕЦТВО – РОМАН ЗІЛІНКО ТА АЛЬБІНА ЯЛОЗА

Війна в Україні розпочалася на східних рубежах, але фізично просочилася у всі сфери життя. Багато мистецьких творів нині ясніють темами бойових дій і жахіттями цивільного життя. Митці у своїх роботах все частіше передають те, що їх болить. Інколи – це єдиний спосіб відкрити світові очі на те, що відбувається в Україні, коли голос дипломатичних переговорів, акцій, протестів і мирних демонстрацій стихає.

Про вплив війни на митців і розвиток культури розмовляють Роман Зілінко, львівський художник-іконописець та Альбіна Ялоза, живописиця і графістка, родом із Харкова – у межах проєкту «Малі історії Великої війни».

Альбіна Ялоза: Романо, як ти зустрів повномасштабне вторгнення 24 лютого 2022 року?

Роман Зілінко: Відносно спокійно, бо це було у Львові, який трохи далеко... Єдине – це було несподівано. Цей досвід не можна порівнювати з тим, що відбувалося у вас, в Києві, бо тут ми відчували себе у відносній безпеці. Найбільше я переймався музеями і їхніми колекціями. Тоді ще працював у Національному музеї у Львові імені Андрея Шептицького, і з першого дня ми з колегами багато уваги приділяли тому, як уберегти музейні цінності.

Звичайно про це думалося не без особистого планування про те, як діяти далі, але коли ми визначились з дружиною і дітьми, що залишаємось вдома, то наступними на думку спадали саме музеї. Тож далі я займався евакуацією колекції, розмонтуванням експозиції і так далі.

Альбіна Ялоза: У Києві я прокинулась від телефонного дзвінка друзів, десь о п'ятій ранку і дізналась, що почалась війна. Ми з ними напередодні якраз говорили про можливе вторгнення, думали буде воно, чи ні. Тривожних валіз звичайно не збирали, але за новинами слідкували. Пам'ятаю, як я читала вголос чоловікові звернення президента. Вже тоді у мене прискорювалось серцебиття, бо з його слів я зрозуміла, що війна вже несеться.

Задовго до цього, на Різдво, ми зустрічалися з друзями, колегами і так само обговорювали ситуацію в країні. З нами була і Аля Кахідзе [художниця, перформерка – ред.]. Вона єдина, хто сказав, що війна неминуче станеться й почала облаштовувати свій підвал, запасалась водою і всім необхідним. Вже тоді мене по трохи тривожили її слова, але то був грудень і ми ще кілька місяців себе заспокоювали, що нічого не станеться.

Запис інтерв'ю для проєкту «Малі історії Великої війни»

А коли сталося, я одразу зателефонувала до родичів зі сходу. Вони, як ми у Києві, чули вибухи, свист ракет над собою, але перебували в безпеці. Потім я подзвонила Сашкові Михеду [письменник, культуролог – ред.] та Оленці Масон [менеджерка культурних проєктів – ред.], і запитала, що вони роблять. Подружжя сказало, що сидять, слідкують за новинами. Ми запропонували збирати речі і переїздити до нас, але вони відмовились. Потім я набрала ще одних друзів з Бучі. Вони теж вирішили нікуди не їхати. З ранку зідзвонилась із подругою Катєю з Луцька. Вона якраз варила борщ і я теж вирішила зварити. То був мій найгірший борщ в житті, бо важко було готувати, коли довкола неслися невтішні новини. Після того я два місяці нічого не могла готувати. Десь, через тиждень після початку повномасштабної війни ми приїхали до Львова і залишились в Андрія Хіра [художника – ред.].

Роман Зілінко: У мене 2022 рік взагалі почався невтішно. Якраз тоді Остапчик помер [Остап Лозинський – львівський художник, іконописець. Помер 6 січня – ред.] і це призвело до емоційної ями, яка з війною лише поглибилася. Я навіть забороняю собі згадувати той час, настільки він був важким. Але музеї, пошук пакувальних і протипожежних матеріалів для експонатів додавали тому всьому руху.

Роман Зілінко, Остап Лозинський, Альбіна Ялоза в Польщі під час пленеру в 2020 році

Ти коли почала думати про мистецтво? Для мене перші місяці були жахливими, але я не міг собі дозволити не малювати. Тобто, я себе змушував, ламав, аби хоча б ввечері братися за пензлі.

Альбіна Ялоза: Так ти почав свій новий проєкт «Земля»? [11 ікон, об'єднаних темою Страстей – ред.]

Роман Зілінко: Я почав думати над цим проєктом і намалював першу ікону Христа – «Ессе homo» [«Оце Людина!» – слова Понтія Пилата про Ісуса Христа – ред.], це було з думкою про Остапа [Лозинського]. А потім, коли в

світ розлетілись кадри з Бучі, Гостомеля, Києва, східних окупованих територій, мені прийшов образ землі, змішаної з болотом, кров'ю і всім решта. Тому, я почав працювати із землею фізично: мішав з клеєм, ліпив до ікони і по цьому малював. Такою була моя внутрішня потреба, аби хоч щось робити, бо інакше можна було здуріти. Знаю ти довше з тим мучилася, теж не знала, де себе приткнути з малярством...

Страсті Христові (з проєкту Романа Зілінка)

Альбіна Ялоза: Після того, як я приїхала до Львова, то в перший же день подзвонила до Андрія Курочки [керівника відділу розвитку Українського католицького університету – ред.]. Він сказав: «Сиди і малюй, бо це потрібно». Я одразу сіла за планшет і цілими днями малювала плакати. Чоловік приходив до мене, питав, чи я жива, бо працювала безперервно: робота за роботою, день за днем. Те, що я намалювала вранці, виставляла в Інстаграм-Фейсбук, а вже ввечері у мене була інша готова робота. І так неслося десь місяць, а потім Андрій Курочка сказав, що до Львова приїхало багато студентів зі сходу і УКУ вирішив їх підтримати. У стінах університету для них створили осередок для творчості – мистецький благодійний пленер «На межі». Саме там досвідчені та молоді художники могли попрацювати і на трохи забути про всі жахи, які змусили їх покинути рідні домівки. Щоправда, те, що вони відчували – вилилось на мольбертах.

До цього пленеру Андрій запросив доєднатись і мене. Його прохання змусило мене купити матеріали і зробити кілька робіт, які потім успішно продали, а виручені кошти скерували на благодійність.

Альбіна Ялоза. | Світлина Юлії Бойцової

Тоді я побачила наскільки молоді студенти, які приїхали з Маріуполя, Харкова, Дніпра, Горлівки, Волині, були цілий час закриті. Ми сиділи й обідали мовчки, попри те, що всі одне одного знали...

Роман Зілінко: Я тебе тепер асоціюю переважно із сакральною тематикою. Як відбувся цей перехід? Коли ти почала думати про християнське мистецтво?

Альбіна Ялоза: Так, я справді більше наблизилась до сакральної скульптури, хоч довго працювала з пейзажами. Після Революції Гідності я повернулася до цієї тематики і почала діставати свої заготовки, читати біблійні тексти. Все це потім вилилось у серію робіт.

Роман Зілінко: Пам'ятаю, як ти показувала перші свої роботи «Вітваря небесного Воїнства». Це було несамовито! Дякую Богові, долі і тобі, що ми змогли реалізувати цю виставку у Львові.

Виставка «Вітвар небесного воїнства»

Альбіна Ялоза: Тема сакральності тобі теж дуже близька. Знаю, що маєш богословську освіту. Мені завжди було цікаво, чому обрав для себе саме цю сферу?

Роман Зілінко: То була середина 1990-х років. Українська Греко-Католицька Церква якраз вийшла з підпілля. Мені було цікаво відкривати для себе заборонений і недоступний світ. Бо з мистецтвом я був на щодень вдома, тато і мама малювали. У якийсь момент я навіть поступав до семінарії у Тернополі, тільки мені ще тоді не було 18-ти років і треба було йти на підготовчий курс. Я мав друзів з Тернополя, які вже вчилися у Львівській Богословській академії, тому вирішив так само повчити богослов'я там, а разом з тим не полишав мистецтва.

Згодом я став цікавитися сакральною іконою, яка об'єднала два світи: релігію і творчість. З того часу я почав займатися дослідженнями з історії сакрального мистецтва, дещо колекціонував, писав, видавав. А пізніше дійшов до малювання завдяки Остапові Лозинському.

Альбіна Ялоза: Як йому [Остапові Лозинському] вдалося на тебе вплинути?

Роман Зілінко: Ми працювали разом у Національному музеї. Остап захопився іконами теж не відразу, почав їх малювати десь у 2009–2010 році. Ми разом їздили відпочивати до Криворівні: Остап, моя дружина, діти. Ці поїздки

він перетворював на такий собі мініплер (усміхається), де кожен мав можливість щось помалювати. Так я переступив непевність у собі до чогось нового. Остап не лише підштовхнув взятися за іконопис, а й багато підказував, бо мені було важливо розуміти принципи цього процесу.

Альбіна Ялоза: Я ще хотіла про землю поговорити, бо помітила, що зараз багато митців, як і ти, працюють із нею. Я теж поволі почала повертатись до пейзажу, котрий так само про землю. Як ти дійшов до роботи із землею фізично?

Роман Зілінко: Я закриваю очі і бачу перед собою землю, по якій їде військова техніка, на якій лежать мертві люди – це дуже міцний образ. З іншого боку земля для українців завжди була важливою темою. Тобто, ніби з одного боку, ми маємо її багато, а з іншого – хочемо освоювати, жити з нею. Варто пригадати лише той геніальний образ землі в Олександра Довженка. Для мене стало сюрпризом, що в моїй творчості так само відкрився образ землі.

Коли над нами всіма нависла війна, я хотів малювати Страсті Христові, бо іншого не можна було малювати в той час. Але ці роботи вирішив поставити на землю, тобто приземлити, зробити ближчими до кожного. І зрештою, на фоні всіх тих численних смертей, втрат, загроз, наша земля стає ще ціннішою.

Страсті Христові (з проєкту Романа Зілінка)

Альбіна Ялоза: Так і є. Я тому теж повернулася до пейзажу, бо його знищують вороги. Вони руйнують усе, що є на землі, разом із людьми, намагаючись нас зрівняти з земною поверхнею, бо самі не бачать вище неї. Цей факт мене вражає до болю. Де колись були ліси, тепер стоять одні понівечені дрючки.

Коли ми поверталися до Києва, то проїжджали дорогою, де довкола росли сосни, яким вже не один десяток років. А після російських танків усі вони просто, як сірники були переломані. Ми проїжджали мовчки, я не могла навіть дихати в цей момент. Розумію, що в тій лісовій полосі нічого особливого не відбулося, а тому не уявляю, що зараз твориться там, де проходять бойові дії. Тому я поставила перед собою виклик – передати пейзаж війни.

Робота Альбіни Ялози із серії «Загублений рай»

Роман Зілінко: Мені ще подобається те, що робив Влодко Кауфман зі щоденним пригадуванням і малюванням людей, які загинули на війні.

Альбіна Ялоза: Це геніальний проєкт.

Роман Зілінко: Він малював щодня умовний портрет тих хлопців, кількість яких раніше була відомою. Це нелегко, але ти себе змушуєш робити щось.

Альбіна Ялоза: Думаю, кожен з нас брався щось робити з початком війни, щоб не зійти з розуму. Тоді мені мистецтво дійсно допомогло. Десь за два

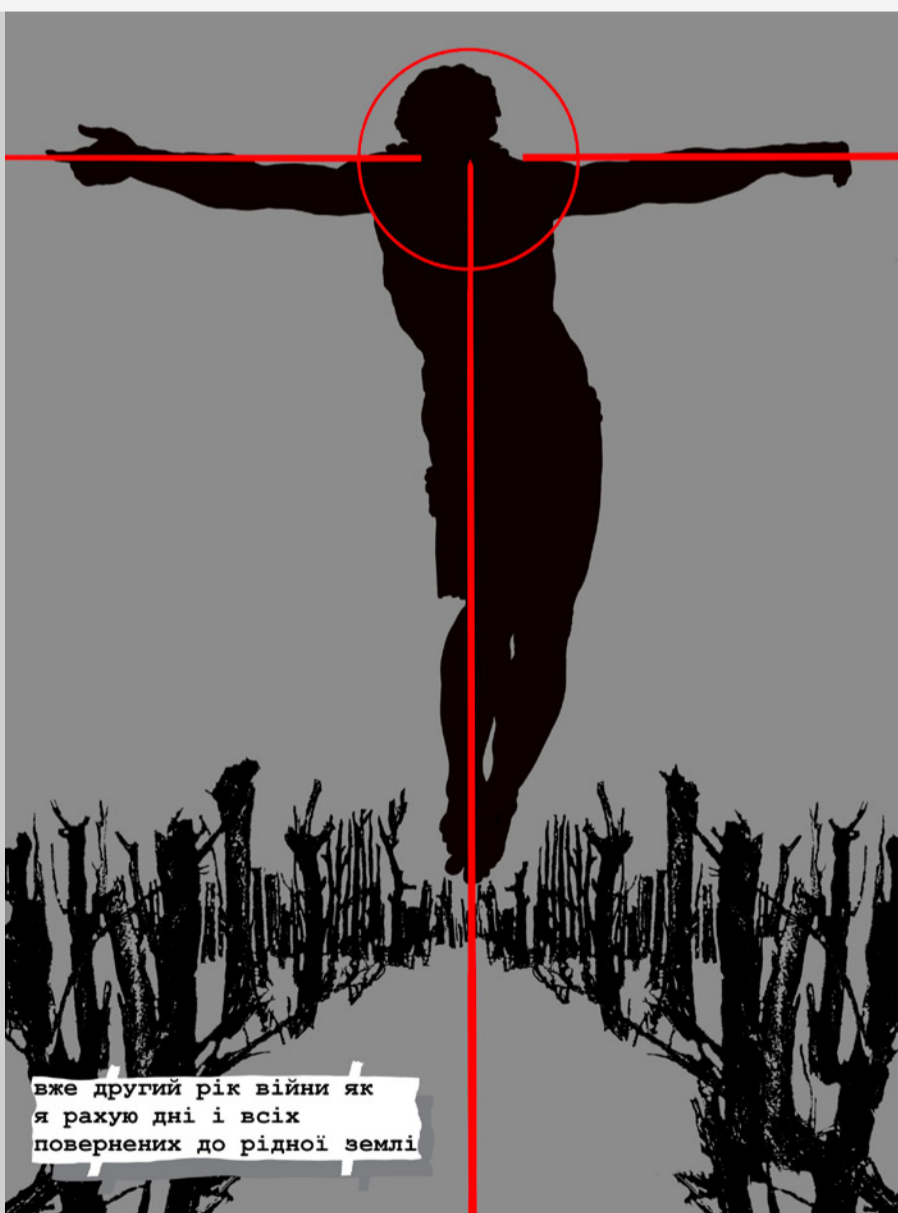
місяці в роботу включились інші митці і я почала малювати рідше. Але не полишаю назовсім, бо все одно думки накопичуються і ти мусиш їх «вилити» з себе. Те, що болить люди стараються проговорити, а я промалювати, зафіксувати для себе.

З Facebook-сторінки Альбіни Ялози

Роман Зілінко: Ти зараз щось плануєш щодо творчості? Чи ставиш собі якусь ціль: новий проект, виставка, серія робіт?

Альбіна Ялоза: Ні, я про це не думаю взагалі, просто працюю. У 2014 році зі мною було те саме: я працювала над скульптурами, не знаючи що з цього вийде. Я робила їх поступово, а потім дійшла до виставки.

Альбіна Ялоза. Плакат «Другий рік війни»

Роман Зілінко: Що ускладнює твою роботу зараз?

Альбіна Ялоза: Часом у мене буває враження, що начебто руками я можу щось зробити, але не можу собі відповісти, навіщо це треба робити. Таке нависає особливо, коли новини довго не відпускають. Як можна щось малювати, коли щодня гинуть діти? Усередині від того дуже тяжко...

З Facebook-сторінки Альбіни Ялози

Роман Зілінко: Я зараз в основному займаюся виставковими проектами, не своїми, але в тому себе реалізую. Малювати не маю ані часу, ані бажання, ані можливості. Але вдалося зробити кілька гарних виставкових проектів, зокрема виставку ікон на шклі Остапа Лозинського. Мені було дуже важливо це зафіксувати, показати людям, віддати хоча б якийсь борг за все, що він для мене зробив. А попри те, ми з колегами плануємо нові проекти, роботи є багато. Та коли гинуть люди, переді мною стоїть те саме питання... Втім, коли емоції трохи вщухають, приходиться розуміти, що варто продовжувати робити своє всупереч тому, що ворог хоче у нас відібрати.

Дата – 14 березня 2024, місце – Центр Шептицького УКУ, Львів,
розмовляли: Альбіна Ялоза, мисткиня, Харків-Одеса-Київ
та Роман Зілінко, митець, куратор, музейник, Львів;
транскрибувала – Лідія Калашникова;
текст – Діана Мотрук; джерело: [сайт УКУ](#)

Продовження «Хроніки періоду великої війни» буде...

Автор: Александер Малаховський

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München
Inhaber, Herausgeber und Verleger:
Apostolische Exarchie für katholische
Ukrainer in Deutschland und
Skandinavien D-81629 Postfach 86 02 69

Погляди авторів не завжди
відповідають поглядам редакції.
Редакція в потребі скорочує і мовно
виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.
Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur:
Bohdan Pidlisetskyy

Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@ukrainische-kirche.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
<https://ukrainische-kirche.eu>
Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto:
Apostolische Exarchie

LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5